

Entrevista

“Shimon Peres va oferir míssils nuclears a Sud-àfrica”

Sasha Polakow-Suransky
Editor de la revista 'Foreign Affairs'

Sasha Polakow-Suransky, un dels editors de la prestigiosa revista *Foreign Affairs*, ha publicat un llibre que ha despertat un gran interès tant als Estats Units com a Israel: *The Unspoken Alliance: Israel's Secret Relationship with Apartheid South Africa*. És la seva tesi doctoral sobre l'aliança secreta entre Israel i Sud-àfrica. El llibre ha estat possible gràcies a la desclassificació de milers de pàgines dels arxius d'estat de Sud-àfrica, i constitueix la primera prova fefaent que Israel té la bomba nuclear. Polakow-Suransky forma part d'una jove generació de jueus nord-americans que no dubten a l'hora de criticar Israel quan consideren que s'equivoca, o que es va equivocar en el passat.

—Quina és la lògica de l'aliança que exploreu al vostre llibre entre Israel i la Sud-àfrica de l'apartheid?

—L'aliança comença el 1973, en un moment en què Israel pateix l'aïllament internacional a causa de la guerra del Yom Kippur. L'economia del país es troba en una situació delicada i Sud-àfrica es vist com un mercat ideal per a les exportacions d'armes. D'una altra banda, el règim de l'apartheid és un pària internacional al qual molts estats no volen vendre armament. Així és com el 1979, les exportacions d'armes a Sud-àfrica representen el 35% del total, que equivalen a uns 500 milions de dòlars anuals, i més tard arribaran a 1.000 milions.

—Hi ha diferències entre la manera com ho veien la dreta i l'esquerra israelianes?

—Sí, els laboristes veien l'aliança des d'un punt de vista de l'interès nacional, mentre que la dreta creia que ambdós països compartien un mateix maltractament per part de la comunitat internacional, és a dir, hi percebiem una identificació mútua. Curiosament, l'aliança comença amb el govern laborista de Shimon Peres i Isaac Rabin, que, a la vegada, no deixen de criticar públicament l'apartheid. En aquest sentit, la dreta és més honesta. Més endavant, a mesura que augmenta la pressió internacional sobre Sud-àfrica, l'ala esquerra del Partit Laborista —amb gent com Yossi Beilin al capdavant— acaben imposant les seves tesis que la relació és immoral i perjudica la imatge del país.

—És cert que Shimon Peres va arribar a oferir míssils nuclears a Sud-àfrica, com s'ha publicat a la premsa?

EL TEMPS

—Sí, això es pot interpretar dels documents dels arxius de Sud-àfrica en què es discuteix sobre la proposta feta per Peres en una reunió el 1975 amb el ministre de Defensa d'aleshores, Pier Botha. Ara bé, no es pot saber —sense accedir als arxius israelians— si el primer ministre de llavors, Isaac Rabin, estava al corrent de l'oferta.

—Alguns comparen l'apartheid amb la situació dels territoris palestins. Hi esteu d'acord?

—Hi ha semblances i diferències entre ambdós casos. El control de moviments a què estan sotmesos els palestins és semblant als dels negres a Sud-àfrica, però una diferència important entre ambdós casos és que els palestins, de moment, no són una majoria entre la Mediterrània i el riu Jordà, ni tampoc volen tenir dret de vot, sinó un estat separat.

Ricard González
Washington